

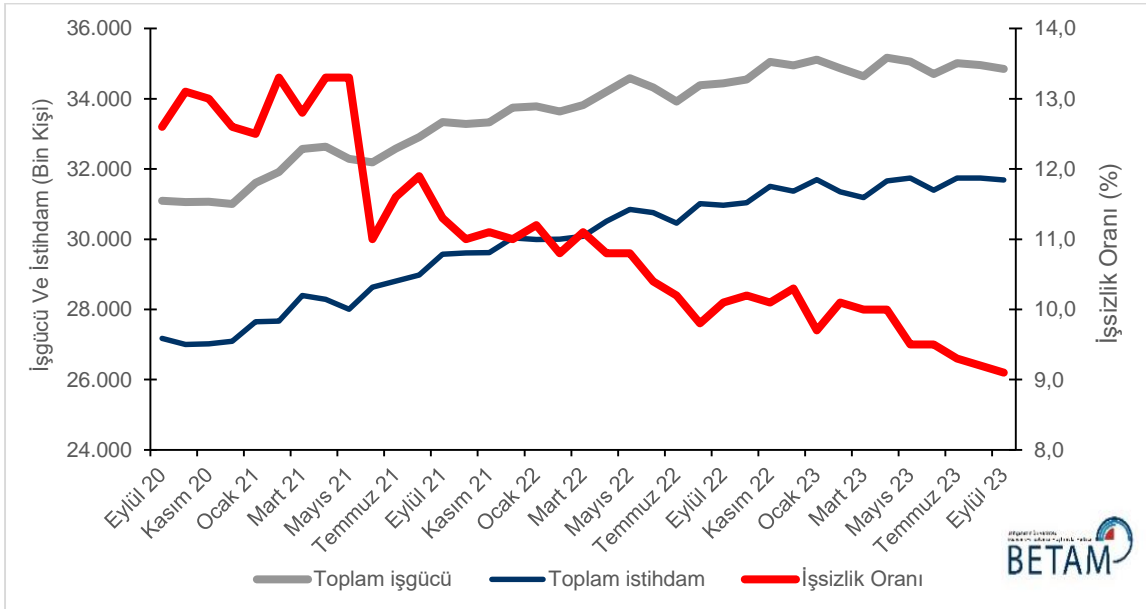
İŞSİZLİK VE İŞGÜCÜNDE AZALIŞ

Seyfettin Gürsel*, Saliha Tanrıverdi**

Yönetici Özeti

İstihdamda 59 bin, işsiz sayısında 46 binlik azalış işgücünü yaklaşık 105 bin kişi azaltmış, genel işsizlik oranı Ağustos'tan Eylül'e 0,1 puan azalarak yüzde 9,1 olmuştur. Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Ağustos'tan Eylül'e istihdamda görülen 68 binlik azalış ve işsiz sayısında görülen 40 bin kişilik azalış sonucu 0,2 puanlık azalışla yüzde 12,3'ya düşmüştür. Erkek işsizlik oranı ise Eylül'de istihdamda 9 bin kişilik artış, işsizlerde 5 bin kişilik azalış sonucu yüzde 7,5'ta sabit kalmıştır. Kadın işgücü seviyesi 109 bin azalırken erkek işgücü seviyesi 4 bin artmıştır. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı Eylül ayında 5 puandan 4,8 puana inmiştir.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

İşsizlik oranında azalış

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Ağustos'tan Eylül'e 59 bin kişilik düşüşle 31 milyon 686 bine gerilemiştir. Eylül ayında işsiz sayısı ise 46 bin azalarak 3 milyon 168 bine düşmüştür. Bu gelişmenin sonucunda 105 bin azalan işgücü 34 milyon 854 bin seviyesindedir (Şekil 1, Tablo 1). İşsizlik oranı Eylül ayında 0,1 yüzde puan azalarak 9,1 olmuştur.

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@bau.edu.tr

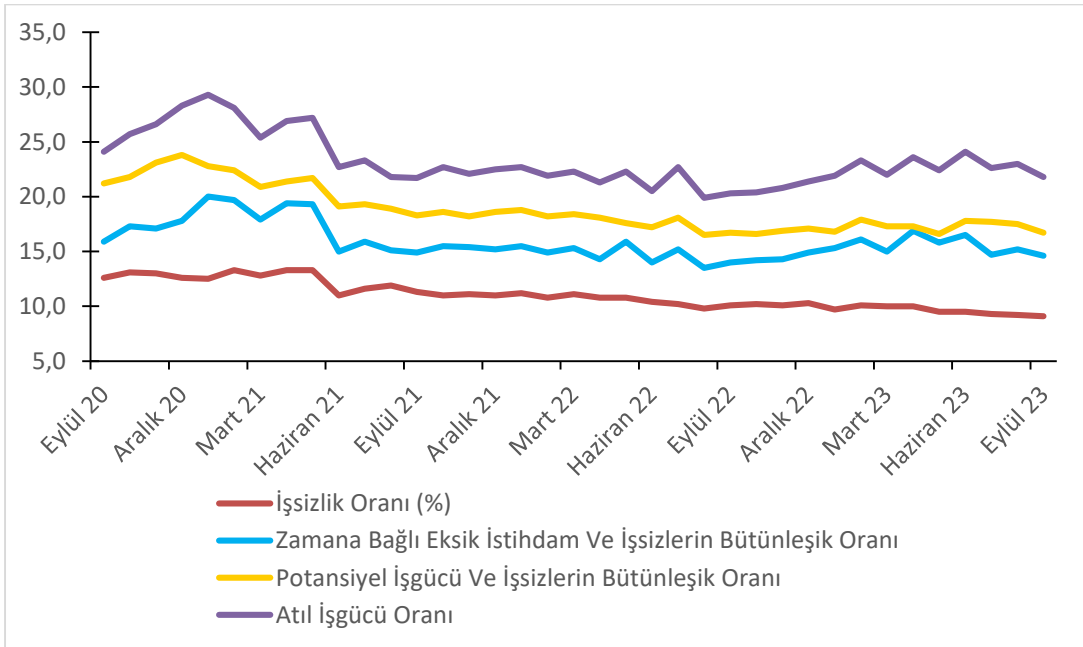
** Saliha Tanrıverdi, Betam, Araştırma Görevlisi, saliha.tanriverdi@bau.edu.tr

Alternatif işsizlik oranlarındaki gelişmeler

TÜİK tarafından açıklanan üç alternatif işsizlik oranının nasıl hesaplandığı Kutu 1'de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, "zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı" "işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı" olarak adlandırılmakta ve üçüncü oran, "atıl işgücü oranı" bu iki bütünleşik oranın bileşimi olarak hesaplanmaktadır.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre "Genel işsizlik oranı" Eylül ayında yüzde 9,1 olarak gerçekleşirken potansiyel işgücünü de hesaba katan işsizlik oranı, potansiyel işgücündeki 335 binlik azalış sonucu yüzde 17,5'ten yüzde 16,7'ye düşmüştür. Zamana bağlı eksik istihdamı hesaba katan işsizlik oranı ise 0,6 puanlık düşüş ile yüzde 14,6'ya gerilemiştir. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan işsizlik oranı ise 1,2 puanlık azalarak yüzde 21,8 seviyesine düşmüştür (Şekil 2, Tablo 2).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

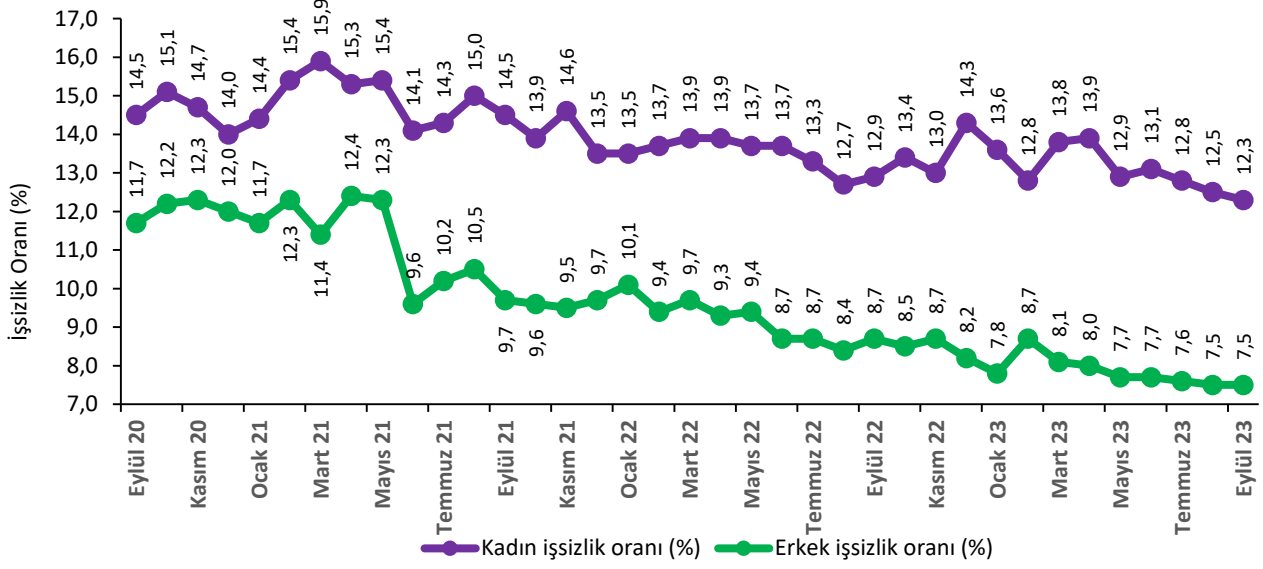

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın istihdamında düşüş

Şekil 3'te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Ağustos'tan Eylül'e kadınlarda istihdam seviyesi 68 bin azalırken, işsiz sayısı 40 bin kişi azalmış, neticede işgücü 109 bin azalmıştır. Kadın işsizlik oranı da Ağustos'tan Eylül'e 0,2 yüzde puanlık azalışla yüzde 12,3 seviyesine düşmüştür. Ağustos'ta kadın istihdamı 21 bin artmış, kadın işsizlik oranı da yüzde 12,8'den 12,5'e gerilemişti. Erkek istihdamı ise Eylül'de 9 bin artarken işsiz sayısı 5 bin azalmış ve erkek işsizlik oranı yüzde 7,5 olarak gerçekleşmiştir. Erkek istihdamında Ağustos'ta 18 binlik düşüş olmuş, işsizlik oranı da 0,1 yüzde puanlık azalışla yüzde 7,5 olmuştu.

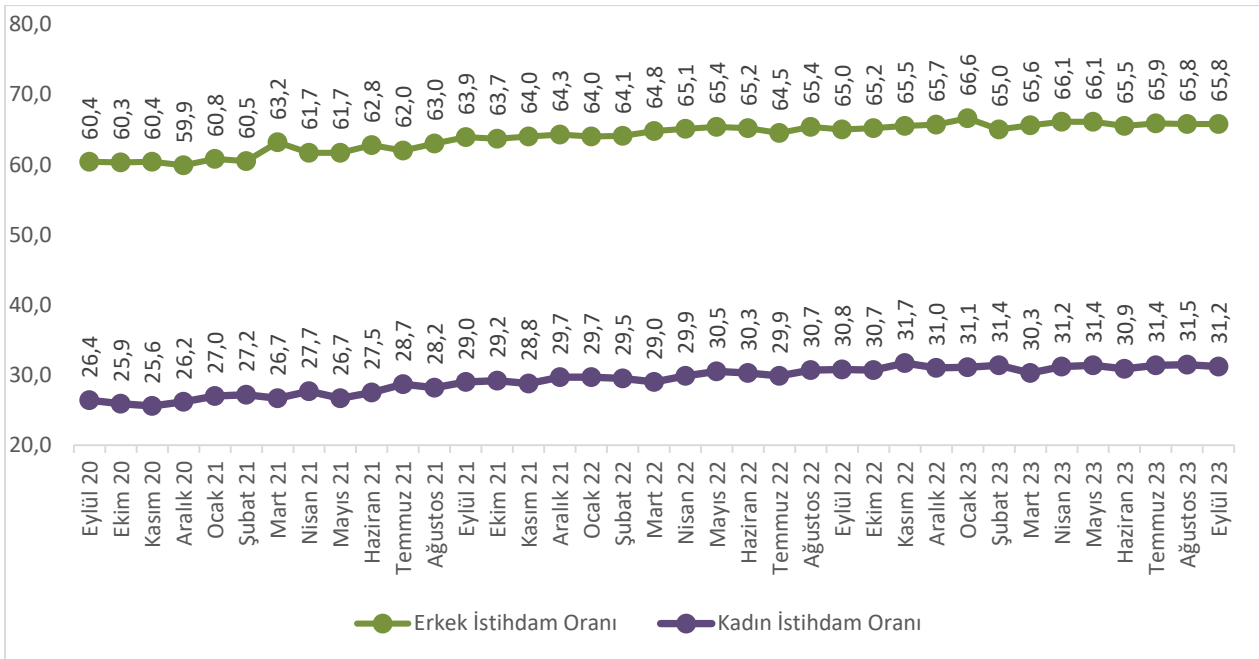
Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın istihdam oranı, istihdamdaki 68 binlik düşüş sonucu yüzde 31,2'ye düşerken, erkek istihdam oranı ise yüzde 65,8'de kalmıştır.

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1: Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Temmuz 20	30.458	26.137	4.321	14,2			
Ağustos 20	30.966	26.958	4.008	12,9	508	821	-313
Eylül 20	31.099	27.174	3.925	12,6	133	216	-83
Ekim 20	31.062	27.005	4.057	13,1	-37	-169	132
Kasım 20	31.070	27.018	4.052	13,0	8	13	-5
Aralık 20	31.004	27.096	3.908	12,6	-66	78	-144
Ocak 21	31.601	27.646	3.955	12,5	597	550	47
Şubat 21	31.911	27.671	4.240	13,3	310	25	285
Mart 21	32.573	28.397	4.176	12,8	662	726	-64
Nisan 21	32.632	28.291	4.341	13,3	59	-106	165
Mayıs 21	32.286	28.007	4.279	13,3	-346	-284	-62
Haziran 21	32.186	28.631	3.555	11,0	-100	624	-724
Temmuz 21	32.577	28.805	3.772	11,6	391	174	217
Ağustos 21	32.911	28.982	3.930	11,9	334	177	158
Eylül 21	33.334	29.569	3.765	11,3	423	587	-165
Ekim 21	33.287	29.612	3.675	11,0	-47	43	-90
Kasım 21	33.330	29.615	3.715	11,1	43	3	40
Aralık 21	33.746	30.040	3.707	11,0	416	425	-8
Ocak 22	33.785	29.990	3.795	11,2	39	-50	88
Şubat 22	33.637	30.004	3.633	10,8	-148	14	-162
Mart 22	33.823	30.079	3.743	11,1	186	75	110
Nisan 22	34.204	30.513	3.691	10,8	381	434	-52
Mayıs 22	34.586	30.849	3.737	10,8	382	336	46
Haziran 22	34.318	30.761	3.557	10,4	-268	-88	-180
Temmuz 22	33.920	30.455	3.465	10,2	-398	-306	-92
Ağustos 22	34.388	31.011	3.377	9,8	468	556	-88
Eylül 22	34.442	30.963	3.479	10,1	54	-48	102
Ekim 22	34.550	31.037	3.513	10,2	108	74	34
Kasım 22	35.054	31.503	3.551	10,1	504	466	38
Aralık 22	34.953	31.370	3.583	10,3	-101	-133	32
Ocak 23	35.116	31.698	3.418	9,7	163	328	-165
Şubat 23	34.872	31.347	3.524	10,1	-244	-351	106
Mart 23	34.640	31.182	3.458	10,0	-232	-165	-66
Nisan 23	35.171	31.661	3.510	10,0	531	479	52
Mayıs 23	35.058	31.744	3.314	9,5	-113	83	-196
Haziran 23	34.707	31.395	3.312	9,5	-351	-349	-2
Temmuz 23	35.013	31.742	3.271	9,3	306	347	-41
Ağustos 23	34.959	31.745	3.214	9,2	-54	3	-57
Eylül 23	34.854	31.686	3.168	9,1	-105	-59	-46

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 : İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
"								
Temmuz 20	14,2	4321	18,2	1222	22,5	3267	26,1	8811
Ağustos 20	12,9	4008	16,9	1225	21,5	3375	25,1	8609
Eylül 20	12,6	3925	15,9	1020	21,2	3386	24,1	8331
Ekim 20	13,1	4057	17,3	1317	21,8	3471	25,7	8845
Kasım 20	13,0	4052	17,1	1261	23,1	4064	26,6	9377
Aralık 20	12,6	3908	17,8	1611	23,8	4555	28,3	10074
Ocak 21	12,5	3955	20,0	2365	22,8	4210	29,3	10530
Şubat 21	13,3	4240	19,7	2046	22,4	3748	28,1	10034
Mart 21	12,8	4176	17,9	1655	20,9	3327	25,4	9158
Nisan 21	13,3	4341	19,4	1990	21,4	3362	26,9	9692
Mayıs 21	13,3	4279	19,3	1952	21,7	3483	27,2	9714
Haziran 21	11,0	3555	15,0	1273	19,1	3205	22,7	8033
Temmuz 21	11,6	3772	15,9	1408	19,3	3117	23,3	8297
Ağustos 21	11,9	3930	15,1	1040	18,9	2824	21,8	7793
Eylül 21	11,3	3765	14,9	1202	18,3	2858	21,7	7825
Ekim 21	11,0	3675	15,5	1484	18,6	3091	22,7	8251
Kasım 21	11,1	3715	15,4	1418	18,2	2874	22,1	8007
Aralık 21	11,0	3707	15,2	1422	18,6	3157	22,5	8286
Ocak 22	11,2	3795	15,5	1442	18,8	3148	22,7	8385
Şubat 22	10,8	3633	14,9	1379	18,2	3043	21,9	8055
Mart 22	11,1	3743	15,3	1432	18,4	3040	22,3	8215
Nisan 22	10,8	3691	14,3	1200	18,1	3052	21,3	7944
Mayıs 22	10,8	3737	15,9	1762	17,6	2852	22,3	8351
Haziran 22	10,4	3557	14,0	1248	17,2	2833	20,5	7637
Temmuz 22	10,2	3465	15,2	1691	18,1	3266	22,7	8421
Ağustos 22	9,8	3377	13,5	1265	16,5	2751	19,9	7393
Eylül 22	10,1	3479	14,0	1343	16,7	2728	20,3	7550
Ekim 22	10,2	3513	14,2	1393	16,6	2665	20,4	7571
Kasım 22	10,1	3551	14,3	1462	16,9	2856	20,8	7868
Aralık 22	10,3	3583	14,9	1625	17,1	2888	21,4	8096
Ocak 23	9,7	3418	15,3	1955	16,8	2983	21,9	8355
Şubat 23	10,1	3524	16,1	2090	17,9	3311	23,3	8925
Mart 23	10,0	3458	15,0	1738	17,3	3065	22,0	8261
Nisan 23	10,0	3510	16,9	2434	17,3	3113	23,6	9057
Mayıs 23	9,5	3314	15,8	2225	16,6	3004	22,4	8544
Haziran 23	9,5	3312	16,5	2415	17,8	3486	24,1	9213
Temmuz 23	9,3	3271	14,7	1876	17,7	3556	22,6	8703
Ağustos 23	9,2	3214	15,2	2100	17,5	3520	23,0	8834
Eylül 23	9,1	3168	14,6	1921	16,7	3184	21,8	8273

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3: Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Ağustos 20	9.909	8.448	1.460	21.057	18.510	2.547	31,3	26,7	67,8	59,6
Eylül 20	9.815	8.387	1.427	21.284	18.787	2.498	30,9	26,4	68,4	60,4
Ekim 20	9.692	8.231	1.461	21.370	18.774	2.597	30,5	25,9	68,6	60,3
Kasım 20	9.558	8.154	1.404	21.512	18.864	2.648	30,0	25,6	68,9	60,4
Aralık 20	9.714	8.356	1.357	21.291	18.740	2.551	30,5	26,2	68,1	59,9
Ocak 21	10.046	8.604	1.442	21.555	19.042	2.513	31,5	27,0	68,8	60,8
Şubat 21	10.278	8.699	1.579	21.633	18.972	2.661	32,2	27,2	69,0	60,5
Mart 21	10.177	8.558	1.619	22.396	19.839	2.558	31,8	26,7	71,3	63,2
Nisan 21	10.486	8.885	1.601	22.146	19.407	2.740	32,7	27,7	70,5	61,7
Mayıs 21	10.147	8.586	1.561	22.139	19.421	2.718	31,6	26,7	70,3	61,7
Haziran 21	10.290	8.834	1.456	21.896	19.796	2.100	32,0	27,5	69,5	62,8
Temmuz 21	10.770	9.233	1.537	21.807	19.572	2.235	33,5	28,7	69,1	62,0
Ağustos 21	10.694	9.092	1.602	22.217	19.890	2.327	33,2	28,2	70,3	63,0
Eylül 21	10.960	9.372	1.588	22.375	20.197	2.178	33,9	29,0	70,7	63,9
Ekim 21	10.976	9.445	1.530	22.311	20.167	2.144	33,9	29,2	70,5	63,7
Kasım 21	10.918	9.325	1.594	22.412	20.291	2.121	33,7	28,8	70,7	64,0
Aralık 21	11.123	9.621	1.502	22.623	20.419	2.205	34,3	29,7	71,3	64,3
Ocak 22	11.171	9.658	1.512	22.614	20.332	2.282	34,4	29,7	71,1	64,0
Şubat 22	11.116	9.597	1.519	22.521	20.407	2.114	34,2	29,5	70,8	64,1
Mart 22	10.939	9.422	1.517	22.883	20.657	2.226	33,6	29,0	71,8	64,8
Nisan 22	11.321	9.750	1.571	22.883	20.763	2.120	34,8	29,9	71,7	65,1
Mayıs 22	11.530	9.956	1.574	23.057	20.894	2.163	35,4	30,5	72,2	65,4
Haziran 22	11.473	9.899	1.574	22.845	20.861	1.983	35,1	30,3	71,4	65,2
Temmuz 22	11.288	9.791	1.498	22.632	20.664	1.967	34,5	29,9	70,7	64,5
Ağustos 22	11.514	10.052	1.461	22.875	20.959	1.916	35,2	30,7	71,3	65,4
Eylül 22	11.581	10.083	1.499	22.861	20.880	1.981	35,3	30,8	71,2	65,0
Ekim 22	11.649	10.085	1.564	22.901	20.952	1.949	35,5	30,7	71,2	65,2
Kasım 22	11.970	10.416	1.554	23.084	21.087	1.997	36,4	31,7	71,7	65,5
Aralık 22	11.902	10.205	1.697	23.051	21.165	1.886	36,2	31,0	71,5	65,7
Ocak 23	11.832	10.223	1.609	23.284	21.474	1.809	36,0	31,1	72,2	66,6
Şubat 23	11.878	10.356	1.522	22.993	20.991	2.002	36,1	31,4	71,2	65,0
Mart 23	11.573	9.979	1.594	23.067	21.203	1.864	35,1	30,3	71,4	65,6
Nisan 23	11.959	10.297	1.662	23.212	21.363	1.848	36,3	31,2	71,8	66,1
Mayıs 23	11.901	10.363	1.538	23.158	21.381	1.776	36,1	31,4	71,6	66,1
Haziran 23	11.735	10.200	1.536	22.971	21.195	1.776	35,5	30,9	71,0	65,5
Temmuz 23	11.908	10.387	1.521	23.105	21.355	1.750	36,0	31,4	71,3	65,9
Ağustos 23	11.896	10.408	1.488	23.063	21.337	1.726	36,0	31,5	71,1	65,8
Eylül 23	11.787	10.340	1.448	23.067	21.346	1.721	35,6	31,2	71,1	65,8

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin Metaveri kısmında mevcuttur:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>